

1.Εισαγωγή

Στα πλαίσια ενός προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών ενηλίκων, πολλές φορές ο εκπαιδευτής καλείται να δώσει μια μικροδιδασκαλία η οποία δεν είναι τίποτε περισσότερο από την πραγματοποίηση μιας διδασκαλίας σε μια τάξη, η οποία και βιντεοσκοπείται προκειμένου να μπορέσει κατόπιν να γίνει μελέτη των εκπαιδευτικών τεχνικών και των εποπτικών μέσων που χρησιμοποιήθηκαν.

Στη συνέχεια θα αναλύσουμε τις μικροδιδασκαλίες “Η γλώσσα του σώματος” και “Διδασκαλία σε κλάσματα” που περιλαμβάνονται στο συνοδευτικό DVD, ως προς τις εκπαιδευτικές τεχνικές, τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας, τη διάταξη της αίθουσας και την στρατηγική που ακολούθησε η κάθε εκπαιδύτρια. Στο τέλος ακολουθεί μία σύγκριση των παραπάνω μικροδιδασκαλιών.

2.Μικροδιδασκαλία: “Η γλώσσα του σώματος”

Στη μικροδιδασκαλία που πραγματοποιήθηκε στο Σ.Δ.Ε. Πειραιά από την κ. Καγιαβή, βλέπουμε πως η εκπαιδευτική τεχνική που αρχικά εφαρμόζεται είναι ο καταγισμός ιδεών, ρωτώντας τους εκπαιδευόμενους να αναφέρουν παραδείγματα από τη σχολική εμπειρία τους σχετικά με τα χαρακτηριστικά στάσεων που είχαν οι καθηγητές τους. Στη συνέχεια η ολομέλεια χωρίστηκε σε 3 ομάδες εργασίας προκειμένου να μπορέσουν να εργαστούν σε μικρές ομάδες και να απαντήσουν στα έντυπα που τους μοίρασε αλλά και στον εντοπισμό στοιχείων της γλώσσας του σώματος στους πρωταγωνιστές της ταινίας.

Τα εποπτικά μέσα που χρησιμοποιεί η εκπαιδύτρια είναι ο πίνακας με κιμωλία όπου έχει σημειώσει, πριν την έναρξη του μαθήματος, τους στόχους που έχουν τεθεί για την συγκεκριμένη διδακτική ενότητα, ενώ στη συνέχεια χρησιμοποιεί τον χρησιμοποιεί ώστε να επιτύχει σύνθεση των απόψεων των εκπαιδευόμενων μέσα από την καταγραφή των λέξεων που αναφέρουν οι ίδιοι σχετικά με χαρακτηριστικά της γλώσσας του σώματος. Το επόμενο εποπτικό μέσο που χρησιμοποιεί είναι διάφορα έντυπα(φωτοτυπίες με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής) που μοιράζει στις ομάδες, ενώ ακολουθεί η παρακολούθηση εκπαιδευτικής ταινίας κάνοντας χρήση της τηλεόρασης και του DVD, ώστε να μπορέσουν οι εκπαιδευόμενοι να εντοπίσουν στην πράξη χαρακτηριστικά της γλώσσας του σώματος.

Η διάταξη της αίθουσας είναι σχήματος παραλληλογράμμου, κάτι που επιτρέπει την επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευομένων και τη δημιουργία κλίματος συνεργασίας (Βαλάκας, 2006 στο Ι.Δ.ΕΚ.Ε., 2007).

Από όσα παρατηρήσαμε στην παραπάνω μικροδιδασκαλία η στρατηγική που ακολούθησε η εκπαιδύτρια ήταν αρχικά η σύνδεση με τα προηγούμενα και ο εντοπισμός των στόχων που πρέπει να καλύψει η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα. Στη συνέχεια ζητά και παίρνει ανατροφοδότηση από τους εκπαιδευόμενους, ζητώντας να αναφέρουν προηγούμενες εμπειρίες τους από την σχολική ζωή. Η εκπαιδύτρια διακρίνεται από φιλική διάθεση, προσεγγίζει με ενδιαφέρον τους εκπαιδευόμενους, κινείται στο χώρο και δείχνει ενδιαφέρον για την πορεία των εργασιών των ομάδων. Στο τέλος κάθεται μαζί με τους εκπαιδευόμενους και παρακολουθεί την ταινία, κάτι που ασφαλώς και βοηθάει τους εκπαιδευόμενους να αισθανθούν πιο άνετα.

3.Μικροδιδασκαλία: “Διδασκαλία με κλάσματα”

Στη μικροδιδασκαλία που πραγματοποιήθηκε στο Σ.Δ.Ε. Ιωαννίνων, η κ. Σεντελέ εφάρμοσε τόσο εμπλουτισμένη εισήγηση, όπου μέσα από την συζήτηση με τους εκπαιδευόμενους κατάφερε να τους δώσει να καταλάβουν πως και κατά πόσο τα κλάσματα συνδέονται με την καθημερινότητα, αλλά έχοντας ήδη χωρίσει το τμήμα σε ομάδες εργασίες, εργάστηκε με τρεις ομάδες.

Τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας που χρησιμοποίησε ήταν ο πίνακας με μαρκαδόρο για να κάνει την σύγκριση των κλασμάτων, αλλά και διάφορα έντυπα που περιείχαν παραδείγματα για πρακτική εξάσκηση των εκπαιδευομένων. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκάλεσε η δραστηριότητα με το κόψιμο κομματιών της χάρτινης τούρτας.

Η διάταξη της αίθουσας ήταν τύπου συμβουλίου, κάτι που επέτρεπε την οπτική επαφή των εκπαιδευομένων μεταξύ τους και με την εκπαιδύτρια.

Η εκπαιδύτρια με την στάση της καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος, κέντριζε το ενδιαφέρον των μαθητών, ενώ συνεχώς επιζητούσε την επικοινωνία και την ανατροφοδότηση από πλευράς εκπαιδευομένων. Σε αρκετά σημεία η εισήγησή της διακρινόταν από χιούμορ, κάτι που έκανε πιο χαλαρή την ατμόσφαιρα και βοηθούσε στην πορεία των εργασιών. Τα παραδείγματα που χρησιμοποίησε πήγαιναν από καθημερινές εμπειρίες και η προσέγγισή της ήταν φιλική με στοιχεία ενθάρρυνσης

και εμπύχωσης. Η ενέργειά της να φέρει στο μάθημα και πραγματικές τούρτες ήταν ιδιαίτερα πρωτότυπη και παρείχε επιπλέον κίνητρο για τους εκπαιδευόμενους.

4. Σύγκριση των μικροδιδασκαλιών

Από όσα είδαμε παραπάνω παρατηρούμε ότι και οι δύο εκπαιδευτριες χρησιμοποίησαν την εργασία σε ομάδες και ως εποπτικά μέσα τον πίνακα και τα διάφορα έντυπα τα οποία μοίρασαν στους εκπαιδευόμενους. Η διάταξη της αίθουσας και στις δύο περιπτώσεις ήταν περίπου η ίδια, ενώ και οι δύο εκπαιδευτριες διακρίνονταν από έντονο ενδιαφέρον για την πορεία των εργασιών των ομάδων, από φιλική διάθεση και ενθάρρυνση των προσπαθειών τους, αξιοποιώντας τις πρότερες γνώσεις και εμπειρίες τους. Αυτό που διαφοροποιεί τις δύο μικροδιδασκαλίες είναι καταρχήν ο χώρος εργασίας, όπου στην πρώτη περίπτωση είναι μια τυπική σχολική τάξη, χωρίς ιδιαίτερη υποδομή και με αρκετό εξωτερικό θόρυβο. Από την άλλη η τρίτη μικροδιδασκαλία πραγματοποιήθηκε σε πιο άνετο και ήσυχο περιβάλλον, το οποίο διέθετε εργονομικά τραπέζια και καρέκλες, ακόμη και λουλούδια, αλλά όχι φυσικό φωτισμό. Η κ. Καγιαβή εφάρμοσε τον καταϊγισμό ιδεών ως εκπαιδευτική τεχνική, ενώ η κ. Σεντελέ την εμπλουτισμένη εισήγηση. Επιπλέον η κ. Καγιαβή έκανε χρήση και του βίντεο/DVD που διέθετε η αίθουσα προκειμένου να κινήσει το ενδιαφέρον των εκπαιδευόμενων. Όσον αφορά τις στρατηγικές που ακολούθησαν οι δύο εκπαιδευτριες, μπορούμε να πούμε πως η κ. Σεντελέ, εκτός από όσα είπαμε παραπάνω, είχε και το σημαντικό προσόν του χιούμορ, ενώ διακρινόταν από μεγαλύτερη κινητικότητα μέσα στην αίθουσα, ενώ διέθετε και το στοιχείο της πρωτοτυπίας (τούρτες). Το αρνητικό της στοιχείο ήταν το ότι “έφαγε” κάποια λεπτά από το διάλειμμα. Από την άλλη η κ. Καγιαβή έθεσε πιο ξεκάθαρα τους στόχους της ενότητας με την καταγραφή τους στον πίνακα και το γεγονός ότι παρακολούθησε την ταινία μαζί με τους εκπαιδευόμενους ήταν κάτι άκρως θετικό.

5. Συμπεράσματα

Από όσα είδαμε στις δύο μικροδιδασκαλίες συμπεραίνουμε πως ο εκπαιδευτής θα πρέπει να είναι σε θέση να αποφασίσει και να μπορεί να επιλέγει ανάλογα με την περίπτωση την κατάλληλη τεχνική και το εποπτικό μέσο, συνδυάζοντάς τα μεταξύ τους, λαμβάνοντας υπόψη του τόσο τον σκοπό του προγράμματος, τα χαρακτηριστικά

των εκπαιδευόμενων, το μαθησιακό κλίμα, τον διαθέσιμο χρόνο και τους πόρους που έχει στη διάθεσή του (Κόκκος, 2005 στο Ι.Δ.ΕΚ.Ε., 2007). Ωστόσο η στρατηγική, η στάση και η προσωπικότητα του κάθε εκπαιδευτή είναι αυτή που θα καθορίσει κατά ένα μεγάλο ποσοστό την πορεία της διδασκαλίας.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

1. Ι.Δ.ΕΚ.Ε.(2007), *σημειώσεις του Προγράμματος Δια Βίου Εκπαίδευσης από Απόσταση “Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Ενηλίκων”*.
2. Ι.Δ.ΕΚ.Ε.(2007), *συνοδευτικό DVD του Προγράμματος Δια Βίου Εκπαίδευσης από Απόσταση “Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Ενηλίκων”*.